

České dějiny: souhrnný přehled

Pravěk: Po celou éru pravěku České země (osídlené již před asi 1,87 milionu let) hrály roli evropsky důležité křižovatky lidských populací. Významné tu byly zejména lovecko-sběračské kultury v mladší fázi starší doby kamenné, příchod Indoevropanů v pozdní době kamenné, zapojení české oblasti do evropské sítě dálkového obchodu v době bronzové a podíl Českých zemí na rozvoji vysoce vyspělé civilizace Keltů v době železné.

Středověk: Kolem r. 500 se v Českých zemích usadili Slované. V 9. století tu vytvořili první zdejší stát Velkou Moravu, kde vznikla (díky křesťanské misii) v jazyce staroslověnštině nejstarší literatura slovanského světa. Ve střetávání s Velkou Moravou se zrodilo České knížectví ovládané dynastií Přemyslovců. V 11. století bylo České knížectví začleněno do mezinárodní organizace nazývané Svatá říše římská, ale záhy si tam vydobylo prestižní povýšení na království a zařadilo se mezi evropské velmoci: ve 13. – 14. století přemyslovští králové postupně ovládali i Rakousko, Polsko a Uhry, ve 14. – 15. století čeští králové z dynastie Lucemburků vládli také na římském trůně. Zároveň byly České země zvelebovány rozsáhlou kolonizací (včetně zakládání měst), na níž se významně podíleli i němečtí přistěhovalci, a vzkvétala česká gotická kultura. Obecná krize středověké společnosti a zejména katolické církve vedla v Českých zemích k husitskému reformnímu hnutí (1402 – 1485), jež ovládlo většinu Čech a během své vrcholné, revoluční fáze (1419 – 1436) odrazilo pět křížových výprav, což nakonec (již za vlády původně polsko-litevské dynastie Jagellonců) vedlo ke kompromisu, jenž učinil z Českého království nábožensky tolerantní stavovskou monarchii (vznikla a působila tu i první protestantská církev vůbec, Jednota bratrská).

Novověk: Po vymření zdejší větve Jagellonců (1526) vytvořilo České království personální unii s rakouskou dynastií Habsburků, která byla nejmocnějším rodem tehdejšího světa. Habsburkové však prosazovali absolutismus a rekatolizaci, čímž vyvolali odpor většiny české veřejnosti. České stavovské povstání proti Habsburkům zahájilo r. 1618 Třicetiletou válku, jejíž rozuzlení (1648) však v Českých zemích habsburskou nadvládu ponechalo. Došlo k rekatolizaci a částečné germanizaci českého obyvatelstva (na pozadí rozvoje českého baroka), České země byly i formálně připojeny k habsburské monarchii. Jako reakce na tento vývoj se zrodilo české národní obrození (trvalo od konce 18. století do 2. poloviny 19. století): české kulturně-politické emancipační hnutí, těžící i z přínosu průmyslové revoluce a příbuzné podobným hnutím v různých částech tehdejší Evropy.

20. století: Za První světové války český i slovenský protihabsburský odboj účinně podpořil válečný blok demokratických států Dohodu, což vyústilo r. 1918 ve vznik Československé republiky, jež byla moderní demokracií s velmi bohatým kulturním životem a v zahraniční politice působila především jako exponent francouzského vlivu. V letech 1938 – 1939 ji pohltilo fašistické Německo, ale vzniknuvší československý protifašistický odboj se v následné Druhé světové válce začlenil do válečného bloku Spojenců a sovětská a americká armáda československé území v letech 1944 – 1945 osvobodily. V r. 1945 se Československo stalo jedním ze zakládajících členů Organizace spojených národů. V letech 1946 – 1948 však v Československu byla (s přispěním Sovětského svazu) nastolena komunistická diktatura. Pokus o její liberalizaci (Pražské jaro 1968) zmařila invaze sovětské armády. Opětovně utužená diktatura tu pak byla svržena až r. 1989 lidovým hnutím (Sametovou revolucí) v souvislosti s celkovým rozkladem evropského komunismu.

Přelom 20. a 21. století: V letech 1992 – 1993 se již demokratické Československo rozdělilo na dva státy, jejichž život se přibližuje poměrům obvyklým v západní Evropě. Česká republika se r. 1999 stala členem Severoatlantické aliance a v r. 2004 členem Evropské unie.

Obrázek (hrad Kašperk) je převzat ze stránky:

<https://www.kudyznudy.cz/aktuality/o-prazdninach-je-hrad-kasperk-otevren-take-v-ponde>